VOORSTEL AAN DE RAAD: Raadsvergadering d.d. 10 oktober 2023

NR.: RI-23-00863

Onderwerp: Zienswijzeprocedure wijziging gemeenschappelijke regelingen van RUD, Veiligheidsregio Limburg Noord, Omnibuzz, BsgW, MGR Sociaal domein Limburg Noord	Agendapunt	**12.**
	Raadsvoorstel-nummer	**2023-57**

Voorstel:

1. Kennis te nemen van de ontwerpbesluiten over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling van RUD, Veiligheidsregio Limburg Noord, Omnibuzz, BsgW, MGR Sociaal domein Limburg Noord per 1 juli 2024.
2. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbesluiten over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling van RUD, Veiligheidsregio Limburg Noord, Omnibuzz, BsgW, MGR Sociaal domein Limburg Noord per 1 juli 2024.

Burgemeester en wethouders van Nederweert,

De secretaris,	De burgemeester,
drs. J.C.T. (Johan) Bakens	B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak

Portefeuillehouder(s)	: Burgemeester Op de Laak Wethouder Dieteren	Afdeling	: Bedrijfsvoering
		Auteur	: A.J.P. Philips
Datum	: 19 juli 2023		
Bijlage(n)	: Zie onder bijlage(n)		

Rapportage bij: Zienswijzeprocedure wijziging gemeenschappelijke regelingen van RUD, Veiligheidsregio Limburg Noord, Omnibuzz, BsgW, MGR Sociaal domein Limburg Noord
Raadsvoorstel nr: RI-23-00863
Raadsvergadering d.d. 19 september 2023

Voorstel

1. Kennis te nemen van de ontwerpbesluiten over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling van RUD, Veiligheidsregio Limburg Noord, Omnibuzz, BsgW, MGR Sociaal domein Limburg Noord per 1 juli 2024.
2. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbesluiten over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling van RUD, Veiligheidsregio Limburg Noord, Omnibuzz, BsgW, MGR Sociaal domein Limburg Noord per 1 juli 2024.

Inleiding

Per 1 juli 2022 is een wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen in werking getreden. Deze wijziging heeft als voornaamste doel om de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen te versterken. Dit gebeurt via een versterking van de kaderstellende en controlerende rollen van de gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen.
In de Wet gemeenschappelijke regelingen heeft de wetgever nieuwe instrumenten gecreëerd die de gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van waterschappen in een betere informatiepositie moeten brengen. Deze nieuwe instrumenten moeten voor 1 juli 2024 in iedere gemeenschappelijke regeling zijn geïmplementeerd. Op alle gemeenschappelijke regelingen waaraan uw college deelneemt, rust dus een gelijke verplichting.
Om deze reden is het initiatief ontstaan vanuit een groot aantal gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg om hierin gezamenlijk op te trekken. Zij hebben daarbij Boels Zanders Advocaten en het adviesbureau Cooperación gevraagd om als juridisch adviseur op te treden en om het besluitvormings- en wijzigingstraject op inhoud te begeleiden. Alle algemene besturen van de gemeenschappelijke regelingen hebben het ontwerp wijzigingsbesluit aan uw college aangeboden en verzocht om dit voor zienswijzen voor te leggen aan de gemeenteraad.

Nederweert neemt deel aan 5 gemeenschappelijke regelingen die aan dit traject meedoen:

- RUD
- Veiligheidsregio Limburg Noord
- Omnibuzz
- BsGW
- MGR Sociaal domein Limburg-Noord

De gemeenschappelijke regelingen (GR) hebben een ontwerp wijzigingsbesluit opgesteld dat bestaat uit twee delen:

1. Een gemeenschappelijk deel dat voor alle GR's gelijk is.
2. Een specifieke deel dat alleen geldt voor één GR.

Ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) dient de gemeenteraad gedurende acht weken in de gelegenheid te worden gesteld om aan uw college een zienswijze te geven op de wijzigingsvoorstellen. Regionaal is afgesproken dat de gemeenteraden uiterlijk 31 oktober 2023 hun zienswijzen kenbaar maken.

Beoogd effect

Het beoogd effect van dit voorstel is tweeledig:

1. Versterking van kaderstellende en controlerende rol van de gemeenteraad (inhoudelijk).
2. Gelijktijdige aanpassing van 5 GR's in één besluit (efficiënt proces).

Argumenten

1.1. De wijzigingen hebben betrekking op het verbeteren van de informatiepositie van de gemeenteraad.

Concreet moeten in ieder geval de volgende aanpassingen worden doorgevoerd:

- Facultatieve zienswijzeprocedure voor besluiten:

In de gemeenschappelijke regelingen moet worden opgenomen of, en zo ja, voor welke besluiten er een voorafgaande zienswijze van de raden, PS en het AB van het waterschap wordt gevraagd. Er mag zelf bepaald worden welke besluiten zich voor een zienswijze lenen. Denkbaar is in ieder geval dat het daarbij zal gaan om

besluiten waarbij de vertegenwoordigende organen mee kunnen denken over de strategische koers van de regeling, zoals de vaststelling van meerjarige beleidsplannen.

- Participatie van ingezetenen en belanghebbenden:

In de gemeenschappelijke regelingen moet verder worden opgenomen of, en zo ja, op welke wijze ingezetenen en belanghebbenden kunnen participeren over de totstandkoming en uitvoering van beleid.

- Actieve informatieplicht:

In de gemeenschappelijke regelingen moet worden opgenomen op welke wijze door het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen actief informatie wordt verschaft aan de raden.

- Begroting:

De termijnen voor het toezenden van de ontwerpbegroting aan de raden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap zijn gewijzigd. Deze gewijzigde termijnen dienen in de gemeenschappelijke regelingen te worden aangepast. Daarnaast wordt het dagelijks bestuur verplicht om te reageren op ingediende zienswijzen op de ontwerpbegroting.

- Evaluatiebepaling:

In de gemeenschappelijke regelingen moet worden opgenomen of er wordt geëvalueerd en zo ja, waar de evaluatie op ziet.

- Aanscherping uittredingsregeling:

Tot slot worden de gemeenschappelijke regelingen als gevolg van de wetswijziging verplicht om de uittredingsregeling aan te scherpen. De voorwaarden waaronder kan worden uitgetreden, alsmede bepalingen over de gevolgen van het vermogen van de gemeenschappelijke regeling moeten nu in de regeling worden opgenomen.

Deze wijzigingen zijn voor alle GR's verwerkt in de gemeenschappelijke regelingen (bijlage 1).

1.2 Aanvullende wijzigingen hebben betrekking op de Wet elektronische publicaties (Wep), Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) en archiefbepalingen.

- Wet elektronische publicaties

De per 1 juli 2021 in werking getreden Wet elektronische publicaties (WEP) was nog niet in de gemeenschappelijke regeling verwerkt. Deze wet verplicht de gemeenschappelijke regelingen sinds 1 juli 2021 om alle officiële publicaties online te zetten via de website officielebekendmakingen.nl. De op grond van deze wetswijziging noodzakelijke wijzigingen zijn thans meegenomen in het wijzigingsvoorstel.

- Wet normalisering rechtspositie ambtenaren

De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren is sinds 1 januari 2020 in werking getreden, waardoor de rechtspositie van het bij de gemeenschappelijke regeling werkzame personeel wijzigt. De op grond van deze wetswijziging noodzakelijke wijzigingen zijn thans meegenomen in het wijzigingsvoorstel.

- Archiefbepalingen

Tot slot heeft de provincie Limburg er bij alle gemeenschappelijke regelingen op aangedrongen om de archiefbepalingen aan te scherpen. De archiefbepaling is opgesteld door deskundigen op het gebied van archivering. De brief van de archivarissen is als bijlage bij het uitgebreide memo (**bijlage 2a**) aangehecht.

1.3 Specifieke wijzigingen die alleen voor 1 GR gelden, zijn opgenomen in bijlage 3.

2.1. Om processen te stroomlijnen zijn afspraken om op hetzelfde tijdstip stukken in te dienen wenselijk.

2.1. In het secretarissenoverleg is afgesproken de raad voor te stellen een zienswijze in te dienen over de termijnen van de begroting.

Tijdens een overleg met de gemeentesecretarissen op 1 juni kwam naar voren dat men aanvullend nog graag in de regeling opgenomen wenst te zien dat:

a) de ontwerpbegroting uiterlijk 30 april van ieder jaar dient te worden toegezonden aan de gemeenteraden, zodat voorkomen wordt dat de zienswijzeprocedure van 12 weken gedurende het zomerreces loopt, en;

b) de mogelijkheid moet worden opengelaten aan het algemeen bestuur om zelf in inspraak te voorzien. Thans wordt inspraak in de basis alleen geregeld via de colleges en raden.

In het overleg van 1 juni is afgesproken dat de colleges van B&W de raad voorstellen hierover een zienswijze in te dienen. Inmiddels is bovenstaande verzoek teruggelegd bij de gemeenschappelijke regelingen. Alle GR's geven in hun aanbiedingsbrief aan dat deze verzoeken in de definitieve regeling worden verwerkt. Het is niet gelukt om dit in de ontwerpwijzigingsvoorstel op te nemen, omdat deze al gereed waren en enkele algemene besturen al hadden ingestemd. Omdat dit al onder de aandacht is gebracht van de GR's is het indienen van een zienswijze niet meer nodig.

2.2 Er zijn al reacties op de Gemeenschappelijke regelingen.

De regionale raadswerkgroep Limburg-Noord heeft een 'Handreiking zienswijzentraject concepten gewijzigde gemeenschappelijke regelingen opgesteld' (bijlage 4) waarin advies wordt gegeven over het indienen van mogelijke zienswijzen. De bedoeling van deze handreiking om de Limburgse raden in stelling te brengen in het kader van de zienswijzeprocedure, in het bijzonder met als oogmerk het toevoegen van enkele volgens de werkgroep ontbrekende elementen in de huidige ontwerpteksten.
Daarnaast hebben de colleges van de gemeenten Voerendaal, Stein en Brunssum in een brief een aantal reacties gegeven op de voorgestelde wijzigingen van de GR's(bijlage 5).

In de handreiking en brieven wordt voorgesteld om de ontwerp wijzigingsbesluiten op de volgende onderdelen aan te passen:

- Zienswijzen procedure doorlopen als 1/5 van de deelnemers doch minimaal twee raden daartoe oproepen.
- Aanvullingen op de afspraken over burgerparticipatie om extra mogelijkheden voor inspraak bij ingrijpende besluiten te doorlopen.
- Aan de evaluatiebepaling toe te voegen dat er geëvalueerd wordt inden minimaal twee deelnemende gemeenten dit wensen.
- Afspraken maken over tijdstip van evalueren, hierin moet nog een keuze worden gemaakt:
    - Indien AB daartoe besluit (huidige voorstel)
    - Indien minimaal 2 leden daartoe besluiten (voorstel Noord-Limburg)
    - In keer per 5 jaar (voorstel Voerendaal, Stein en Brunssum).
- Werkafspraken voor aanleveren van stukken voor de P&C cyclus.
- Aanleveren van bestuurlijke stukken.
- Jaarlijks indienen ontwerp-begroting voor 30 april.

Van al deze voorstellen komt de laatste overeen met de afspraken die in het secretarissenoverleg van 1 juni zijn gemaakt.

2.3. Uit een legal opinion van Boels Zanders blijkt dat alle voorstellen juridisch haalbaar zijn.

Boels Zanders heeft een legal opinion (bijlage 6) opgesteld waarin ze reageren op de handreiking en brieven van de 3 gemeenten. Vanuit juridisch oogpunt zijn alle voorstellen haalbaar. Op sommige punten moet de formulering worden aangepast om het juridisch passend te maken. In de legal opinion wordt echter geen oordeel gegeven of de voorstellen ook werkbaar en wenselijk zijn. Er is geen tijd geweest om de voorstellen te bespreken met de GR's en gemeenten. In sommige gemeenten zijn de voorstellen in de routing voor de raad van september.

2.3 Het voorstel is om geen aanvullende zienswijzen in te dienen.

De raad kan de handreiking, brieven en legal opinion betrekken bij het formuleren van een zienswijze. Er wordt om een aantal redenen voorgesteld om geen zienswijze in te dienen:

- De voorstellen uit de handreiking en brieven zijn weliswaar juridisch mogelijk maar er moet nog overleg plaatsvinden met de GR's en gemeenten of deze voorstellen ook werkbaar zijn en of ze noodzakelijk zijn voor verbetering van de positie van de raad. Zo kan de afspraak dat 1/5 doch minimaal 2 van de gemeenten moet instemmen met een zienwijze procedure of evaluatie leiden tot toename van zienswijzeprocedure en vertraging in besluitvorming, met name bij kleinere GR's.
- De handreiking en brieven worden al als zienswijze gezien van Noord-Limburg en 3 Zuid-Limburgse gemeenten en worden dus besproken in het traject na de zienswijzeprocedure.
- Het voorstel dat wel al besproken is met de GR's (aanleveren van de ontwerp begroting voor 30 april) is al door de GR's omarmd. Zij hebben aangegeven dit mee te nemen in de definitieve wijziging (zie onder 2.1).
- In de periode november – januari worden alle zienswijzen besproken met de GR's en gemeenten en daar waar nodig wordt de wijziging aangepast.

Kanttekeningen

1.1. Niet alle gemeenschappelijke regelingen waaraan Nederweert deelneemt, doen mee in dit traject.

Naast de in de inleiding genoemde GR's neemt Nederweert deel aan 2 andere GR's: de Risse en ICT NML. Beiden zijn niet opgenomen in dit voorstel omdat voor beiden al een wijzigingstraject is gevolgd. De Risse heeft dit in 2022 gedaan. De GR van ICT NML is onlangs gewijzigd in verband met de toetreding van Leudal en het overnemen van de taken van Ec Geo. ICT NML heeft wel gebruik gemaakt van het gemeenschappelijke deel zoals de overige 5 GR's.

Uitvoering

Uit het reeds doorlopen proces volgt aldus dat reeds in het voortraject alles in het werk gesteld is om alle betrokkenen bij het wijzigingsproces kennis te laten nemen van de wijzigingsvoorstellen en om eventuele aanvullingen en wensen zoveel mogelijk aan de voorkant mee te nemen.
Het voorgaande neemt evenwel niet weg dat het formele wijzigingsproces bij de deelnemers nu pas start:

1) Zienswijze: De gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap dienen nog gedurende acht weken in de gelegenheid te worden gesteld om - indien gewenst een zienswijze te geven op de wijzigingsvoorstellen;
2) Toestemming: vervolgens dienen de gemeenteraden, provinciale staten en het algemeen bestuur van het waterschap aan hun colleges toestemming te verlenen om met deze wijziging in te stemmen, en;
3) Collegebesluit: tot slot dient uw college voor 1 juli 2024 een besluit te nemen met betrekking tot deze wijziging.

Om gedurende dit wijzigingsproces zoveel mogelijk uniformiteit te waarborgen, zijn de oplegnotities, college- en raadsvoorstellen gezamenlijk voorbereid. Deze zijn dus voor alle gemeenschappelijke regelingen die deelnemen aan het gezamenlijke traject gelijkluidend.
Om de informatievoorziening in goede banen te leiden, is tevens voorzien in extra digitale informatiesessies op maandag 18 en woensdag 20 september 2023.

De planning van het vervolgproces ziet er concreet als volgt uit:

Juni-juli 2023	Gemeenschappelijke regelingen brengen wijzigingsvoorstellen bij colleges / DB van het waterschap aan en verzoeken hen om wijzigingen in procedure te brengen
Laatste collegevergadering voor zomerreces/ eerste collegevergadering na zomerreces	Colleges/ het dagelijks bestuur van het Waterschap besluiten om de ontwerpwijzigingsbesluiten voor zienswijzen aan de raden, PS en het AB van het Waterschap voor te leggen.
September – november 2023	Zienswijzeprocedure bij raden, PS en AB van het Waterschap
18 en 20 september 2023	Digitale informatiesessies tijdens de zienswijzeprocedure voor het stellen van technische vragen
November-december 2023	Verwerking ingekomen zienswijzen
Januari-april 2024	Toestemming raden, PS en AB van het Waterschap
Mei 2024	Instemming colleges, GS en DB van het Waterschap
30 juni 2024	Inwerkingtreding wijzigingen

Communicatie en participatie

Zoals hiervoor al uiteen is gezet, is het gezamenlijke traject van de gemeenschappelijke regelingen in de provincie Limburg erop gericht om te komen tot zo uniform mogelijke wijzigingsvoorstellen. Voordat deze wijzigingsvoorstellen in de gemeenschappelijke regelingen zijn verwerkt en aan de algemene besturen worden aangeboden, is daar een uitgebreid participatietraject aan vooraf gegaan.
Zo hebben er voorbereidende sessies met de raadsgriffies, coördinerend juristen, gemeentesecretarissen, raads- en collegeleden plaatsgevonden. De ingekomen aanvullingen zijn daarbij in de wijzigingsvoorstellen verwerkt. Tevens is er een uitgebreid memo opgesteld dat dient ter toelichting op de wijzigingsvoorstellen (bijlage 2a).

Financiële gevolgen
N.v.t.

Bijlagen

1. De geconsolideerde versie van de ontwerpregeling, alsmede een versie waarin de wijzigingen zichtbaar zijn van:
    a) RUD
    b) Veiligheidsregio Limburg Noord
    c) Omnibuzz
    d) BsGW
    e) MGR Sociaal domein Limburg-Noord
2. Ten aanzien van het gezamenlijke traject tot wijziging van de gemeenschappelijke regelingen:
    a) een toelichtend memo bij de wijzigingsvoorstellen d.d. 12 juni 2023;
    b) een informatiebrief met de wijzigingen die zijn aangebracht naar aanleiding van de informatiesessies met colleges, raden, AB en DB van het waterschap, griffiers, gemeentesecretarissen en juristen;
    c) de presentatie en een terugkijklink naar de informatiesessie voor de college- en raadsleden van 30 januari 2023.
3. Toelichtend memo op aanvullende wijzigingsvoorstellen die enkel gelden voor de gemeenschappelijke regeling
    a) RUD
    b) Veiligheidsregio Limburg Noord
    c) Omnibuzz
    d) BsGW
    e) MGR Sociaal domein Limburg-Noord
4. Aanbiedingsbrief en Handreiking zienswijzentraject concepten gewijzigde gemeenschappelijke regelingen
5. Brief van de gemeenten Voerendaal, Stein en Brunssum.
6. Legal opinion op handreiking en brieven van Boels Zanders

Concept raadsbesluit

De raad van de gemeente Nederweert

Overwegende dat op 1 juli 2022 de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regeling in werking is getreden.

Gezien het voorstel nr. 2023-57 van het college van burgemeester en wethouders d.d. 19 juli 2023

Gelet op artikel 1, derde lid, en artikel 61 van de Wet gemeenschappelijke regelingen

Besluit

1. Kennis te nemen van de ontwerpbesluiten over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling van RUD, Veiligheidsregio Limburg Noord, Omnibuzz, BsgW, MGR Sociaal domein Limburg Noord per 1 juli 2024.
2. Geen zienswijze in te dienen ten aanzien van de ontwerpbesluiten over de wijziging van de gemeenschappelijke regeling van RUD, Veiligheidsregio Limburg Noord, Omnibuzz, BsgW, MGR Sociaal domein Limburg Noord per 1 juli 2024.

Aldus besloten in de openbare vergadering van 10 oktober 2023,

De raadsgriffier, De voorzitter,

drs. T. (Thijs) Deckers B.M.T.J. (Birgit) Op de Laak